

Stikla fabrikas dizaineri

Līvānu stikla fabrikas produkcija ir lielā cieņā. Uzņēmumam zvana no Rīgas, Daugavpils un pat no Ļeņingradas veikalēm, lūdz sevišķi iepatikušos izstrādājumus atsūtīt papildus. Stikla ražotāju produkcija iemantojusi popularitāti tāpēc, ka tai laba kvalitāte, un tas galvenokārt ir strādnieku nopelns. Liela nozīme ir arī stikla izstrādājumu veidam, formai, krāsas izvēlei. Par visu to rūpējas fabrikas mākslinieki-dizaineri.

Dizaineram sevi jāapvieno mākslinieka, konstruktora un tehniķa īpašības. Tāpēc, ka, iztēlojoties konkrētu priekšmetu, zīmējot to uz papīra, viņam vēl jāizstrādā rasējums un jāzina ražošanas veids, kā savas domas iemiesos reālā priekšmetā.

Stikla fabrikas mākslinieki ir četri stikla izstrādājumu meistari. Vismazākais darba stāžs ir Aidai Rotčenkovai. Pirms diviem gadiem viņa ieradās no Latvijas Mākslas akadēmijas. Aida ir glāzīšu komplektu «Gita» un «Rīts» autore. Jāuzsver, ka glāzītēm «Rīts» paredzē-

ta Kvalitātes zīme.

Inārai Lācei stāžs ir nedaudz lielāks — trīs gadi. Viņas galvenā jaunrade — ziedu vāzes dažādā krāsā un formā. Ināra beigusi lietišķās mākslas vidusskolu.

Dizaineru grupu vada uzņēmuma galvenā māksliniece Ludmila Safronova. Pēc Latvijas Mākslas akadēmijas beigšanas viņa jau septiņus gadus strādā Līvānu stikla fabrikā. L. Safronova ir divdesmit izstrādājumu veidu, kurus izlaida un tagad ražo fabrikas cehos, autore.

Galvenās mākslinieces vietnieks Antons Gusārs specialitāti apguvis Rēzeknes lietišķās mākslas skolā. Tieši jaunradei viņš sāka pievērsties pirms pusotra gada, bet vispār Līvānu stikla fabrikā jau nostrādājis ilgi. A. Gusārs izveidojis ļoti interesantus izstrādājumus — komplektu «Medūza», kurā ietilpst vāzes ziediem, konfektēm, svečturis, pelnu trauks no krāsainā stikla.

— Kā jūs strādājat? — jautāju galvenajai māksliniecei.

— Tā kā mēs ražojam tautas patēriņa preces, pircēju pieprasījums

virza mūsu darbu. Katru dienu pieprasījumu inženiere Regīna Plečkina iesniedz kopējo pārskatu, kas sastādīts vadoties no dažādu veikalu pircēju pasūtījumiem. Mums, māksliniekiem, svarīgi zināt stikla trauku tilpumu, krāsu un kam izstrādājumi paredzēti. To visu apkopojot, veidojas mūsu konkrētais darbs. Ievērojot pircēju vēlēšanos, pilnveidojam esošos produkcijas veidus un radām jaunus. Izstrādājumu forma, apdare — tās jau ir mūsu rūpes, — stāsta Ludmila Safronova.

— Nedrīkst aizmirst, ka bez tiri utilitāras jēgas stiklam ir vēl arī audzinoša nozīme. Redziet, mums daudz komplektu no vairākiem priekšmetiem, — viņa rāda uz plaukiem, kuros nolikti savā starpā harmonējoši vīna kausi, pokāli, glāzītes. — Katrām šīm izstrādājumam ir sava nozīme: mazā glāzīte paredzēta stiprajiem dzērieniem, pokāls domāts sausajam vīnam, kauss — limonādei, bet, lūk, šī glāzīte ar platāku augšdaļu — liķierim.

Palūdzu L. Safronovu īsumā raksturot savas kolēģes. Viņa atzīmēja, ka A. Rotčenkovas radošajam rokrakstam raksturīga konstrukciju tīrība, līniju smalkums. Bet I. Lācei ir tieksme uz monumentālām formām. Viņa specializējas galvenokārt brīvās izpūšanas vāzēs ar to nokrāsu pāreju un zīmējuma divainību.

A. Gusārs droši apgūst jaunu tehnoloģiju un uz tās pamata veido oriģinālus izstrādājumus. Piemēram, komplekts «Medūza» izpildīts ar brīvās izpūšanas progresīvo metodi. Nesen viņš uzņēmuma mākslas padomei iesniedza glāzi, kuru ražos pēc principiāli jaunas tehnoloģijas.

Pašai L. Safronovai raksturīgi izsmalcināti, izmeklēti, bieži vien konstrukciju formu novatoriski risinājumi.

Jaunrade — dizaineru ikdiena. Katru dienu gan jaunas formas, gan jauni veidi, gan vienkārši jauna doma, kas kaut kur pulsē un vēl nav skaidra. Tas ir darbs. Bet ieceres? Viņi sapņo par kristālu. Un gatavojas tā ražošanai: lasa, studē, zīmē, iepazīstas ar citu uzņēmumu, citu valstu pieredzi.

R. RIZOVA